

Foto: LO/GSM

Rettigheter når en EØS-arbeidstaker ikke kan møte på arbeid som følge av innreiserestriksjoner

Den 8. april 2021 vedtok stortinget å endre folketrygdloven slik at departementet ved forskrift kan pålegge arbeidsgivere til å forskuttere sykepenger fra trygden når en arbeidstaker ikke kan møte på arbeid som følge av innreiserestriksjoner. Den 16. april ble forskriften som pålegger arbeidsgivere å forskuttere kompensasjonen vedtatt.

21.04.2021 Oppdatert for 14 minutter siden [LO-advokatene \(/hva-vi-mener/lo-advokatene/\)](#)

Hvilken paragraf i folketrygdloven er endret?

§ 25-16 gir en hjemmel for at Kongen i statsråd, ved utbrudd eller fare for utbrudd av allmennfarlig smittsom sykdom, kan gi forskrift om utvidelse av trygdens ansvar for å utbetale ytelser etter folketrygdloven. Bestemmelsen gir også en hjemmel for at departementet på tilsvarende vilkår kan gi forskrift om unntak fra krav om legeerklæring, rett til sykepenger etter § 8-4 for personer som har eller antas å ha en smittsom sykdom, rett til omsorgspenger og unntak fra pålagte plikter. Den nye endringen går ut på at departementet nå også har fått en hjemmel til å innføre en plikt for arbeidsgiver til å forskuttere sykepenger fra trygden når en arbeidstaker ikke kan møte på arbeid som følge av innreiserestriksjoner. Dette er nå regulert i § 25-16 bokstav e.

Hva innebærer denne endringen?

Departementet har nå fått en hjemmel til å innføre en forskrift som gir arbeidsgivere plikt til å forskuttere sykepenger fra trygden når en arbeidstaker ikke kan møte på arbeid som følge av innreiserestriksjoner.

Hvor finnes forskriften?

Bestemmelsene er inntatt i kapittel 3A i midlertidig forskrift om unntak fra folketrygdloven og arbeidsmiljøloven i forbindelse med covid-19-pandemien. <https://lovdata.no/forskrift/2020-03-20-368> (<https://lovdata.no/forskrift/2020-03-20-368>).

Hvem har rett til sykepenger etter denne forskriften?

- Du må være medlem i norsk folketrygd.
- Du er ikke norsk statsborger.
- Du er ikke folkeregistrert i Norge.
- Du må være ansatt hos en arbeidsgiver i Norge.
- Du må ha påbegynt arbeidet i Norge per 29. januar 2021.
- Du kan ikke samtidig motta andre offentlige ytelser som dekker tapt arbeidsinntekt for samme periode.

- Har du avsluttet arbeidsforholdet, gjelder retten til sykepenger fra perioden 29. januar 2021 og frem til arbeidsforhold ble avsluttet.

Hvem kan nektes ytelse?

Det forutsettes først at alle vilkår er oppfylt, ref. spørsmålet overfor. Videre, personer som bryter nasjonale myndigheters reiseråd, kan nektes sykepenger etter forskriftens kapittel 3 A. Da er det viktig å kjenne til nasjonale myndigheters reiseråd. P.t. frarådes reiser som ikke er strengt nødvendige. Å reise på ferie anses eksempelvis som hovedregel ikke for en strengt nødvendig reise. De nasjonale reiserådene omfatter imidlertid ikke det å reise hjem, da de nasjonale reiserådene er gitt til dem som er bosatt i Norge. Av den grunn har NAV og departementet spesifisert at det å reise hjem i denne sammenheng vil bli ansett som en strengt nødvendig reise og dette er noe som arbeidsgiver skal legge til grunn.

Har man krav på sykepenger om man reiser hjem?

Forutsatt at de øvrige vilkår er oppfylt, vil det å reise hjem, det vil si til eget bosted, bli sett på som en strengt nødvendig reise, og retten til sykepenger faller da ikke bort. Dette betyr at arbeidsgiver har plikt til å forskuttere sykepenger fra du reiser hjem og til innreiserestriksjonene opphører.

Hvor mye har man krav på?

Det er viktig å være oppmerksom på at sykepenger etter dette kapitlet innebærer at man maksimalt mottar 70% av sykepengegrunnlaget etter folketrygdloven og sykepengegrunnlaget er begrenset oppad mot 6 ganger grunnbeløpet (70% av kr. 608 106 = kr. 425 674 per år – kr. 35 472 per måned).

Se også hva NAV skriver. <https://www.nav.no/no/bedrift/refusjon-ved-innreiseforbud-under-pandemien> (<https://www.nav.no/no/bedrift/refusjon-ved-innreiseforbud-under-pandemien>).

Hvorfor kalles det for sykepenger når det ikke forutsettes at man er syk?

Dette er valgt for å innføre en praktisk ordning som lar seg gjennomføre innenfor kort tid. Ordet sykepenger er således noe misvisende, men resultatet er imidlertid at ordningen nå er innført. Om man hadde valgt å opprette en helt ny ytelse, hadde det teknisk sett ført til en mye lengre behandlingstid før ordningen kunne være på plass.

Fra hvilket tidspunkt har man rett til kompensasjon?

Loven er gitt tilbakevirkende kraft, slik at retten til kompensasjon kan gis fra 29. januar 2021.

Hvordan skal den berettigede gå frem for å få sykepenger?

Det er arbeidsgiver som skal forskuttere sykepenger for periodene man har krav på lønn. Det er ikke spesifisert når arbeidsgiver skal gjøre dette, men det legges til grunn at sykepengene skal forskutteres på samme tidspunkt som det normalt ville ha blitt utbetalt lønn. NAV har lagt ut informasjon for arbeidsgiverne her: [NAV \(https://www.nav.no/no/bedrift/refusjon-ved-innreiseforbud-under-pandemien\)](https://www.nav.no/no/bedrift/refusjon-ved-innreiseforbud-under-pandemien)

Hva kan den berettigede gjøre når arbeidsgiveren nekter å utbetale?

Det kan tenkes at arbeidsgiveren ikke kjenner til ordningen. I så fall er det viktig å gi arbeidsgiver informasjon om dette. Dette innlegget er skrevet for å gi mest mulig praktisk informasjon. NAV har også lagt ut informasjon for arbeidsgiverne her: [lenke NAV](#)

Hvis arbeidsgiveren likevel nekter, fremgår det av forskriftens § 3A-3 siste setning, at trygden skal utbetale sykepengene dersom en arbeidsgiver ikke utbetaler. Søknadsskjema er p.t. ikke klar, men vil bli publisert på nav.no så snart den er klar.

Opptjener man feriepenger for sykepenger etter denne ordningen?

Nei, det fremgår av forskriftens § 3A-4, tredje ledd.

Hva hvis arbeidstakeren har tatt ut ferie etter avtale med arbeidsgiver for en periode vedkommende egentlig skulle vært i jobb?

Om det inngås en avtale med arbeidsgiver om at ferien omgjøres, så kan det likevel utbetales sykepenger. Dette fremgår av forskriften § 3A-4, andre ledd.

Nyttige lenker

- Informasjon fra NAV inkludert refusjonsskjema: <https://www.nav.no/no/bedrift/refusjon-ved-innreiseforbud-under-pandemien> (<https://www.nav.no/no/bedrift/refusjon-ved-innreiseforbud-under-pandemien>)
- Generell informasjon fra NAV: <https://www.nav.no/no/bedrift/innhold-til-bedrift-forside/nyheter/arbeidstakere-med-bosted-utenfor-norge-kan-fa-kompensert-tapt-arbeidsinntekt-fra-29.januar> (<https://www.nav.no/no/bedrift/innhold-til-bedrift-forside/nyheter/arbeidstakere-med-bosted-utenfor-norge-kan-fa-kompensert-tapt-arbeidsinntekt-fra-29.januar>)
- Innstillingen til lovsaken: <https://stortinget.no/globalassets/pdf/innstillinger/stortinget/2020-2021/inns-202021-327s.pdf> (<https://stortinget.no/globalassets/pdf/innstillinger/stortinget/2020-2021/inns-202021-327s.pdf>)
- Debatt i lovsaken:
- <https://stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Publikasjoner/Referater/Stortinget/2020-2021/refs-202021-04-08?m=12> (<https://stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Publikasjoner/Referater/Stortinget/2020-2021/refs-202021-04-08?m=12>)
- Forskriften: <https://lovdata.no/forskrift/2020-03-20-368> (<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2020-03-20-368>)
- Folketrygdloven § 25-16: <https://lovdata.no/NL/lov/1997-02-28-19/§25-16> (<https://lovdata.no/NL/lov/1997-02-28-19/§25-16>)